

**Hotărârea nr. 943 din 17 februarie 2012 Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române
privind necesitatea aprobării unor modificări și completări la *Regulamentul pentru
organizarea și funcționarea cimitirelor parohiale și mănăstirești din cuprinsul eparhiilor
Bisericii Ortodoxe Române.***

Având în vedere utilitatea și necesitatea înființării *Sectorului (Departamentului) cimitire, monumente și servicii funerare*, în cadrul Administrației eparhiale, având ca scop creșterea numărului cimitirelor și mai buna administrare și întreținere a cimitirelor eparhiale, parohiale și mănăstirești, a monumentelor funerare din cuprinsul acestora, asigurarea de servicii funerare adecvate, precum și asistența religioasă din cimitire a familiilor îndoliate;

Constatând că la nivelul administrațiilor publice locale există, mai ales în mediul urban, un număr mare de cimitire, pentru care unele eparhii au încheiat protocoale de cooperare în scopul asigurării personalului clerical necesar ofierii de servicii religioase și pentru oprirea activităților ilicite desfășurate de unii preoți pe teritoriul acestora;

Apreciind că principiile-cadru referitoare la organizarea și funcționarea *Sectorului (Departamentului) cimitire, monumente și servicii funerare*, precum și principalele atribuții ale Sectorului, prezentate în cuprinsul referatului, constituie elemente de sprijin și orientare pentru eparhiile care vor înființa și organiza un astfel de sector în cadrul propriilor administrații eparhiale;

Ținând seama de necesitatea unei activități coerente, corecte, eficiente și transparente la nivelul centrelor eparhiale pentru ținerea evidenței modului de organizare, funcționare și administrare a cimitirelor eparhiale, parohiale și mănăstirești, în scopul limitării situațiilor litigioase și a plângerilor privind activitatea preoților, stareților și administratorilor acestora;

Apreciind că parohiile din mediul urban, care administrează cimitire proprii, pot să-și aducă o importantă contribuție la susținerea proiectelor și activităților social-filantropice, culturale și misionare ale eparhiei;

Întrucât, în conformitate cu prevederile **art. 108 alin. (2)** din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, la nivelul eparhiilor „în funcție de cerințele pastorale și administrative locale, Permanența Consiliului eparhial poate înființa și alte sectoare de activitate”, iar potrivit **alin. (3)** din același articol „În cadrul sectoarelor Administrației eparhiale pot funcționa următoarele servicii [...], precum și altele, potrivit cerințelor locale specifice”;

Pe temeiul prevederilor **art. 14 alin. (1) lit. y și z)** din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, potrivit cărora Sfântul Sinod „aprobă normele activității pastoral-misionare” și „stabilește normele activității de asistență social-filantropică”;

Ca urmare a propunerilor Comisiei canonice, juridice și pentru disciplină, precum și a votului unanim exprimat, Sfântul Sinod a hotărât:

1. Ia act de hotărârea din 16 ianuarie 2012 a Permanenței Consiliului eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor, prin care s-a aprobat înființarea, în cadrul Administrației eparhiale, a *Sectorului cimitire, monumente și servicii funerare*.
2. Aprobă ca, în funcție de cerințele locale specifice, eparhiile să înființeze, prin hotărâri ale Permanenței Consiliului eparhial, în cel mult 2-3 săptămâni de la comunicarea prezentei hotărâri, *Sectorul cimitire, monumente și servicii funerare* sau un *Departament cu aceleași atribuții în cadrul Sectorului administrativ-bisericesc*, urmând a informa Cancelaria Sfântului Sinod asupra datei înființării și atribuțiilor acestui sector sau departament.
3. Aprobă următoarele *principii-cadru* referitoare la organizarea și funcționarea *Sectorului (Departamentului) cimitire, monumente și servicii funerare*, precum și *principalele atribuții ale Sectorului*, care vor sta la baza organizării unui astfel de sector (departament) în cadrul administrațiilor eparhiale:

I. Referitor la organizarea, funcționarea și raporturile noului Sector (Departament) cimitire, monumente și servicii funerare cu celelalte sectoare din cadrul Administrației și Cancelariei eparhiale:

- a. **Sectorul va fi încadrat în Administrația eparhială, iar coordonarea activității se va face prin Permanența Consiliului eparhial;**
- b. **Sectorul va avea relații de colaborare cu celelalte sectoare ale Administrației și Cancelariei eparhiale** (*Sectorul administrativ-bisericesc; Sectorul economic-financiar; Sectorul patrimoniu și construcții bisericești; Sectorul Exarhat; Sectorul control financiar și audit intern; Oficiul canonic-juridic*);
- c. **Sectorul va avea relații de cooperare cu reprezentanții autorităților locale** (primării, consilii locale etc.) **și cu societăți comerciale**, în condițiile prevăzute de **Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române**, de regulamentele bisericești sau stabilite de organismele eparhiale;
- d. **Sectorul va fi încadrat cu un număr minimal de personal** (consilier, inspector, referent cu atribuții de secretar, *dintre care cel puțin unul va fi jurist iar altul inginer constructor*), **conform cerințelor din fiecare eparhie;**
- e. **Sectorul va desfășura activități cu preoții de caritate din cimitirele administrației locale**, ținând seamă că, **din punct de vedere administrativ**, aceștia sunt subordonați Administrației Cimitirelor sau unităților similare din teritoriu, **iar din punct de vedere canonic, pastoral și spiritual**, aceștia sunt subordonați **Chiriarhului locului și Sectorului cimitire, monumente și servicii funerare**, care va reglementa modul în care aceștia vor asigura asistența religioasă a familiilor îndoliate, în cimitirele la care sunt încadrați.

II. Referitor la principalele atribuții ale Sectorului (Departamentului) cimitire, monumente și servicii funerare:

- a. **propune Permanenței Consiliului eparhial strategii privind dezvoltarea activității specifice prin înființarea, organizarea, funcționarea și gestionarea cimitirelor eparhiale**, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești și ale legislației în vigoare, în care scop **identifică locații adecvate care pot fi destinate acestui scop;**
- b. **examinează și avizează asupra legalității documentațiilor depuse de parohii și mănăstiri, pe baza cărora propune Permanenței Consiliului eparhial aprobarea înființării, organizării și funcționării cimitirelor parohiale și mănăstirești, și a extinderii celor actuale**, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești și ale legislației în vigoare și ține legătura cu autoritățile publice locale în această problemă;
- c. **verifică și ține evidența modului de organizare, administrare și întreținere a cimitirelor eparhiale, parohiale și mănăstirești** (legalitatea actelor de proprietate sau a actelor de primire în folosință a terenurilor aferente cimitirului; situația și starea capelilor din cimitirele eparhiale, parohiale și mănăstirești; organizarea, parcelarea, concesiunea și administrarea locurilor din cimitire; verificarea modului de respectare a hotărârilor organismelor eparhiale, parohiale și mănăstirești în privința taxelor și tarifelor stabilite pentru concesiunea și întreținerea locurilor de înmormântare, precum și pentru prestarea de servicii specifice în cimitir; verificarea legalității contractelor și a colaborărilor aflate în derulare în cimitirele eparhiale, parohiale și mănăstirești, cu firmele private de construcții și pază, precum și cu persoanele fizice; verificarea gestiunii financiar-contabile etc.);
- d. **propune spre aprobare măsuri pentru conservarea și punerea în valoare a monumentelor funerare ale personalităților bisericești** (ierarhi, preoți, profesori de teologie), **ale personalităților culturale, precum și ale eroilor din cimitirele eparhiale, parohiale, mănăstirești, municipale, orășenești și comunale, pe care nu mai are cine să le îngrijească;**

- e. propune Permanenței Consiliului eparhial **măsuri pentru ocuparea la timp a posturilor de preoți de caritate din cimitirele administrațiilor locale și coordonează activitatea acestora din punct de vedere liturgic, pastoral și spiritual;**
 - f. **coordonează activitatea preoților de caritate din cimitirele administrațiilor locale din punct de vedere liturgic, pastoral și spiritual, urmărind ca aceștia să nu se angreneze în activități incompatibile cu statutul de preot (obținerea de foloase necuvenite prin traficarea de locuri, intermedierea concesiunii de locuri, încălcarea disciplinei preoțești etc.);**
 - g. **acordă consultanță și îndrumări de specialitate preoților parohi de la parohiile cu cimitire, stareților și starețelor de la mănăstirile care au cimitire, precum și administratorilor cimitirelor;**
 - h. **referă, la cerere, asupra activității preoților și administratorilor cimitirelor eparhiale, parohiale și mănăstirești;**
 - i. **primește, cercetează și propune chiriarhului soluții la plângerile privind activitatea preoților, stareților/starețelor și administratorilor cimitirelor eparhiale, parohiale și mănăstirești;**
 - j. **propune chiriarhului sancțiuni canonice pentru abaterile preoților de caritate din cimitirele administrațiilor locale, precum și ale preoților, stareților/starețelor și administratorilor cimitirelor eparhiale, parohiale și mănăstirești;**
 - k. **participă la notarea administrativă anuală a preoților de la parohiile cu cimitir, conform prevederilor art. 103 lit. h) din *Statut*, în condițiile prevederilor art. 27, 28, 29 și Anexei nr. 1 lit. C cap. III din *Regulamentul pentru numirea și transferarea clerului*;**
 - l. **organizează unități proprii de servicii funerare, care deserveșc cimitirele eparhiale, parohiale și mănăstirești și propune statutar și regulamentar cooperări și parteneriate în acest domeniu.**
4. *Aprobă ca, în lumina prezentei hotărâri, până la data de 31 mai 2012, centrele eparhiale să înainteze la Cancelaria Sfântului Sinod propuneri pentru completarea și modificarea Regulamentului cimitirelor parohiale și mănăstirești.*
 5. *Centrele eparhiale vor sprijini parohiile și mănăstirile în scopul reconstituirii dreptului de proprietate al acestora asupra cimitirelor confiscate abuziv de autoritățile centrale și locale, de-a lungul timpului.*
 6. *În scopul sprijinirii eparhiilor și unităților bisericești, Cancelaria Sfântului Sinod va elabora un GHID (ÎNDRUMĂTOR) privind tipurile de încălcări de către autoritățile publice locale sau terți a drepturilor unităților de cult asupra cimitirelor bisericești, precum și măsurile care trebuie luate, în conformitate cu hotărârile Sfântului Sinod și prevederile legale în vigoare.*
 7. *Centrele eparhiale vor continua demersurile la autoritățile locale în drept pentru anularea certificatelor de urbanism eliberate pentru amenajarea cimitirelor private.*

Prezenta hotărâre s-a comunicat tuturor eparhiilor, în vederea adoptării măsurilor necesare pentru respectarea și aducerea la îndeplinire a celor stabilite.